

ما را همین بس!

سارا مرتضایی

آموزگار دبستان - بروجرد

گفت‌وگو

گفت‌وگو با نجمیه باجلان، معاون آموزش ابتدایی استان اصفهان

برنامه‌ی درسی ملی کاربردگی بود تولید محتوا بر اساس

از وقتی اطلاعی‌هی مسابقه‌ی شناسایی وبلاگ‌های فعال آموزگاران را در مجله‌ی رشد آموزش ابتدایی دیده‌ام، ذوق زده شده‌ام و چون خودم وبلاگ دارم، علاوه بر شرکت در مسابقه، دیگران را نیز می‌خواهم ترغیب کنم با حضور در این مسابقه، در فضایی که برای تبادل اطلاعات میان معلمان ایجاد شده است، نقش داشته باشند. به همین منظور چند روز پیش که یکی از همکارانم را دیدم، ماجرا را با او در میان گذاشتم. وی نیز مانند من مدرک کارشناسی ارشد دارد، منتهی رشته‌هایمان فرق می‌کند، ولی در هر شکل، هر دو کماکان در دوره‌ی ابتدایی مانده‌ایم. البته او تلاش می‌کند هر طور شده از ابتدایی دربرود، به همین منظور به زمین و زمان می‌زند و هر کاری می‌کند که خودش را به دوره‌ی راهنمایی یا دبیرستان و صدا البته از آنجا به دانشگاه بکشاند. حتی یکی - دو بار هم در آزمون دکترا شرکت کرده که آخرین بارش، همین ۱۸ اسفند ۹۱ بود.

از بحث دور نیفتیم. به دوستم گفتم: «تو که وبلاگ داری، نمی‌خواهی در این مسابقه شرکت کنی؟» بلافاصله در جواب گفتم: «امتیاز و این جور چیزها داره یا نه؟» گفتم: «در این مورد چیزی در اطلاعی‌هی نوشته نشده، ولی این مسابقه در میان خیلی از وبلاگ‌نویسان، بدون توجه به امتیاز و جایزه، تکاپویی ایجاد کرده و همه می‌خواهند هرچه سریع‌تر وبلاگ‌های فعال شناسایی شود تا از آن‌ها بیشتر بیاموزند!»

یک نگاه عاقل‌اندر سفیهی به من کرد و گفت: «الان دور، دور شرکت در سمینارها و فرستادن مقاله به این نشست‌هاست. هم فال است و هم تماشا. هم گواهی شرکت در سمینار می‌گیریم و هم همین گواهی را نگه می‌داریم برای فردا که دکترا گرفتیم و خواستیم از آموزش و پرورش در برویم، به دردمان می‌خورد.» از او پرسیدم: «خوب! آخرین سمیناری که می‌خواهی شرکت کنی چه نام دارد؟» در پاسخ گفتم: «یک سمینار علمی - آموزشی است به نام «نقش زیرساخت‌ها در تأمین روستاها» آموزشی برای کیفیت بخشی به فرآیندهای پسا ساختارگرا در آموزش دوران مدرنیته؛ با نیم‌نگاهی به آموزش‌های دوران سنتی و بررسی پارادایم‌های هژمونی گونه دوران فتودالیته!» و بعد گفت که یکی از دانشگاه‌های معتبر داخلی با همکاری چند مؤسسه‌ی ایرانی و خارجی این سمینار را برگزار می‌کند.

اول فکر کردم این اسم عجیب و غریب را از خودش ساخته است، ولی وقتی اطلاعات بیشتری داد، مطمئن شدم که ساخته و پرداخته‌ی خودش نیست. حتی گفت که امتیاز مقاله‌های ارسالی را چگونه تعیین می‌کنند!

می‌خواستم برای شرکت کردن او در مسابقه‌ی وبلاگ‌های آموزشی و حتی نوشتن و ارسال تجربه‌هایم برای چاپ در رشد آموزش ابتدایی، اصرار بیشتری به خرج دهم ولی وقتی دیدم او قصد دارد در سمیناری شرکت کند که عنوانش (بدون حروف اضافه) فقط ۳۰ کلمه است و به احتمال زیاد از محتوا و مقاله‌ها و سخنرانی‌های ارائه شده در آن، چیزی دستگیر ما معلم‌ها نخواهد شد؛ کوتاه آمد. فکر می‌کنم ما آموزگارها، با کارهای ساده‌ای که از طریق ثبت و ضبط تجربه‌های خودمان و انتشار آن در مجلات آموزشی رشد و نیز وبلاگ‌های پویای خودمان انجام می‌دهیم، بیشتر از چنین سمینارهای دهان پر کنی می‌توانیم زیرساخت‌های آموزش ابتدایی را پی‌افکنیم. به ما هر چه می‌خواهید بگویید. ما ساده‌ایم، ساده‌گراییم، سادگی را دوست داریم و از سادگی‌ها، بزرگی می‌سازیم. ما را همین بس!

اشاره

چندی پیش سردبیر و یکی از اعضای شورای برنامه‌ریزی مجله برای گفت‌وگو و دیدار با آموزگاران به استان اصفهان سفر کردند. در اثنای این سفر دوروزه، فرصتی دست داد تا با نجمیه باجلان، معاون آموزش ابتدایی این استان نیز درباره‌ی فعالیت‌های آموزشی استان گفت‌وگویی به‌عمل آید. خانم باجلان که اکنون در سی‌امین سال خدمت خود به‌سرمی‌برد، کارشناس‌ارشد زبان و ادبیات فارسی است. با هدایت ایشان و همراهی همکارانشان، در استان اصفهان طرح‌های آموزشی متعددی اجرا شده است که در این گفت‌وگو در مورد برخی از آن‌ها توضیحاتی داده می‌شود.

● در بازدید از مدارس ابتدایی استان متوجه شدیم در زمینه‌ی نظارت آموزشی، طرحی با عنوان راهبران آموزشی در سطح استان اجرا می‌شود. در مورد این طرح توضیح دهید.

■ با استقرار پایه‌ی ششم ابتدایی و بزرگ‌تر شدن کاروان آموزش ابتدایی، لزوم نظارت بالینی و تخصصی بر امر آموزش بیش از پیش احساس شد. لذا پس از پژوهش و بررسی و جلسات هم‌اندیشی و با مصوبه‌ی شورای معاونان و کمیته‌ی برنامه‌ریزی، طرح «راهبران آموزشی» در استان اصفهان در سال ۱۳۹۲-۱۳۹۱ به اجرا درآمد. در این طرح با توجه به تعداد دانش‌آموزان هر منطقه، یک تا سه نفر با روش مصاحبه و امتیازبندی انتخاب شدند و طبق شیوه‌نامه، برای بازدید از کلاس، هدایت آموزگار و هماهنگی با گروه‌های درسی استان و مدرسان کتب جدیدالتألیف با هدف ارتقای کیفیت آموزش ابتدایی برنامه‌ریزی می‌کنند. همچنین گروه تکنولوژی ابتدایی استان، سامانه‌ی گزارش «راهبران آموزشی» را به‌شکل اینترنتی طراحی کرده است و راهبران آموزشی موظف‌اند روزانه فرم گزارش بازدید خود را که با بیش از ۲۰ شاخص طراحی شده است، تکمیل کنند. گروه تکنولوژی مسئول بررسی گزارش‌هاست. همچنین هر ماه یک‌بار جلسه‌ی کمیته‌ی راهبران به ریاست اداره هر منطقه و حضور معاون آموزشی و کارشناس آموزش ابتدایی و راهبران آموزشی برای بررسی مسائل آموزشی تشکیل و برای ارتقای کیفیت آموزش برنامه‌ریزی و صورت‌جلسات به اداره کل ارسال می‌شود.

● نظر تان در مورد کتاب‌های جدیدالتألیف

دوره‌ی ابتدایی پایه‌های اول، دوم و ششم چیست؟ به نظر شما کاستی‌ها و برجستگی‌های این کار چیست؟

■ تحول در آموزش و پرورش بدون تغییر اساسی در محتوا و شیوه‌های یاددهی-یادگیری میسر نمی‌شود و در جهش به‌سوی تحول بنیادین تلاش‌های بی‌وقفه‌ی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی قابل تقدیر است. هم‌سوسازی و تولید محتوا براساس برنامه‌ی درسی ملی کار بزرگی بود که به لطف الهی و همت مسئولان انجام شد. با توجه به اینکه کتب جدیدالتألیف در حال اجرای آزمایشی خود هستند، بهتر است برای نظر دادن بیشتر صبر کنیم تا در یک پژوهش علمی مسئله مورد تحقیق قرار گیرد.

● شنیدیم با طراحی‌های انجام شده به‌وسیله‌ی شما از مجلات رشد و ویژه معلمان در سال ۱۳۹۲-۱۳۹۱ به‌شکل خاصی استفاده می‌کنید، ممکن است در این باره توضیح دهید؟

■ مجلات رشد به‌خصوص در حوزه‌ی آموزش ابتدایی تنها فرصت قابل اعتمادی است که به‌عنوان یک منبع غیردرسی در اختیار معلمان و کودکان قرار داده می‌شود و جذابیت لازم را برای این گروه سنی دارد. لذا حوزه‌ی آموزش ابتدایی استان اصفهان با اجرای طرح‌های مختلف در مدارس موفق، مطالعه‌ی مجلات رشد را به همگان توصیه کرده است. حفظ و اشاعه‌ی میراث فرهنگی دینی و ملی و تقویت همبستگی اجتماعی و نظام ارزشی و اعتقادی، یکی از اهداف مجلات رشد است. این نشریات به رشد

و پرورش توانمندی‌های خود یادگیری و شناختی، عاطفی و حرکتی در مخاطبان برای بروز رفتارهای صحیح (دانستن، انجام دادن، چه‌گونه زیستن و چه‌گونه با هم زیستن) در اصلاح و بهبود کیفیت زندگی‌شان، توجه همه‌جانبه دارند. از این رو، براساس نیازهای معلمان و وضعیت موجود، ارائه‌ی راهکارهای عملی در بهره‌وری و کاربست، مجلات رشد برای آموزش و اجرای «اقدام‌پژوهی» در سطح استان در گروه‌های آموزشی آموزشگاهی انتخاب شد و با استقبال بسیار، نزدیک به یک هزار عنوان پژوهشی در مرحله اول ارسال گردید و همکاران در حال اجرای پژوهش در این زمینه می‌باشند. بعد از ارزیابی، پژوهش‌های برگزیده انتخاب و با تقدیرنامه و اهدای جوایز از عزیزان قدردانی می‌شود و نتایج آن در قالب لوح فشرده در اختیار همه همکاران قرار خواهد گرفت.

● مایلیم گفت‌وگو را با ذکر دیگر ابتکارات آموزش ابتدایی استان در سال ۹۲-۹۱ به پایان برسانیم.

■ به منظور بررسی همه‌جانبه‌ی مدارس ابتدایی که در آغاز یک تحول ساختاری قرار دارند، طبق مصوبه شورای معاونان، طرح «مدرسه در افق چشم‌انداز ۱۴۰۴» در استان اجرا می‌شود. در این طرح طبق شیوه‌نامه‌ی تدوین شده همه‌ی مدارس اعم از دولتی و غیردولتی (۲۵۰۰ مدرسه) با سه فرم، شاخص‌های پرورشی-اداری، مالی و آموزشی زیر نظر معاونان مربوطه در منطقه مورد ارزیابی قرار می‌گیرند و پس از امتیازبندی ضمن بررسی چالش‌ها و آسیب‌ها و برنامه‌ریزی برای ارتقای مدارس، از بهترین‌ها تقدیر به عمل می‌آید.